

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการดำเนินงานโครงการสุขภาพและความต้องการนิเทศของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนสุศึกษาในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ทำการศึกษาเกี่ยวกับกลุ่มประชากร คือ ผู้บริหารโรงเรียนและครูสุศึกษา จากโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ ที่เปิดเป็นโครงการนาร่องการขยายโอกาสการศึกษาภาคบังคับ ในปีการศึกษา 2533 ทั่วประเทศ จำนวน 119 โรงเรียน ตามคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการที่ 457/2533 ลงวันที่ 20 มิถุนายน 2533 (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2534) (รายชื่อตามตารางในภาคผนวก ค.)

กลุ่มตัวอย่างประชากร

ผู้วิจัยได้ทำการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างประชากรเป็นผู้บริหารโรงเรียนละ 1 คน และครูสุศึกษาซึ่งผู้บริหารโรงเรียนกำหนดให้โรงเรียนละ 1 คน รวมเป็นกลุ่มตัวอย่างประชากรผู้บริหาร 119 คน และครูสุศึกษา 119 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น 2 ชุด เป็นแบบสอบถามของผู้บริหาร 1 ชุด และครูสุศึกษา 1 ชุด แต่ละชุดแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามแบบสำรวจรายการ ตามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม และสภาพทั่วไปของโรงเรียน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการนิเทศ

2.1 ปัญหาการสอนสุขศึกษา 4 ด้าน

2.1.1 ด้านการสอนสุขศึกษา

2.1.2 ด้านการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน

2.1.3 ด้านการบริการสุขภาพ

2.1.4 ด้านการบริหารโครงการสุขภาพ

2.2 ความต้องการการนิเทศของครูสุขศึกษา 4 ด้าน

2.2.1 ด้านการสอนสุขศึกษา

2.2.2 ด้านการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน

2.2.3 ด้านการบริการสุขภาพ

2.2.4 ด้านการบริหารโครงการสุขภาพ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับปัญหา ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้บริหารโรงเรียนและครูสุขศึกษา

วิธีสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ ตำรา วารสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สัมภาษณ์ครูสุขศึกษาและผู้บริหารโรงเรียน ศึกษาอินเทอร์เน็ตที่รับผิดชอบในการนิเทศโรงเรียน ขยายโอกาส แนวคิดของผู้เชี่ยวชาญ ประสพการณ์ของผู้วิจัยเอง และขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อนำมาสร้างแบบสอบถาม
2. สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับปัญหาการสอนและความต้องการการนิเทศวิชาสุขศึกษาระดับมัธยมศึกษา
3. ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยนำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านการสอนสุขศึกษาและการนิเทศการศึกษา จำนวน 7 คน ตรวจสอบ พร้อมทั้งขอคำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้ถูกต้องและเหมาะสม

4. ปรับปรุงแบบสอบถามและนำไปทดลองใช้ (Try-out) กับผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้ศึกษาในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาที่ไม่ได้เป็นกลุ่มประชากร (เริ่มเปิดสอนในปีการศึกษา 2534) ในเขตการศึกษา 1 และเขตการศึกษา 5 จำนวน 50 คน แบ่งเป็นผู้บริหารโรงเรียน 25 คน และครูผู้ศึกษา 25 คน เพื่อทราบปัญหาและอุปสรรคที่อาจเกิดขึ้นในการตอบแบบสอบถาม แล้วนำมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient alpha)

5. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม = 0.97 ก่อนนำไปใช้ในการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยแจ้งความจำนงค์ขออนุญาตเก็บข้อมูลในการทำวิจัยไปยังสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พร้อมรายชื่อโรงเรียนที่เป็นกลุ่มประชากร และขอหนังสือจากสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เพื่อนำส่งแบบสอบถามไปยังสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด 72 จังหวัด

2. ผู้วิจัยนำหนังสือของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติมาจัดส่งไปยังสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด พร้อมด้วยแบบสอบถามซึ่งติดแสตมป์เรียบร้อยแล้วเพื่อขอความร่วมมือแจกจ่ายไปยังโรงเรียนในกลุ่มประชากรเพื่อตอบแบบสอบถาม ซึ่งแบบสอบถามทุกฉบับจะมีจดหมายนำของผู้วิจัยถึงผู้บริหารและครูผู้ศึกษาแนบพร้อมไปด้วย และได้นัดเวลากลับคืนทางไปรษณีย์ ซึ่งแบบสอบถามบางส่วนผู้วิจัยได้เดินทางไปโรงเรียนด้วยตนเอง และขอความร่วมมือจากศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ประจำจังหวัด ไปเก็บข้อมูลแล้วส่งกลับคืนให้ผู้วิจัยทางไปรษณีย์

3. ผู้วิจัยได้เริ่มดำเนินการเก็บรวบรวมแบบสอบถาม ตั้งแต่วันที่ 1 มีนาคม 2535 จนถึงวันที่ 10 มิถุนายน 2535 รวมใช้เวลาในการดำเนินการทั้งสิ้น 3 เดือน 12 วัน และได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา 218 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 91.60

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSSX (Statistical Package for the Social Science - X) ของสถาบันคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตามลำดับ ดังนี้

1. สืบค้นแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา ตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถามทุกฉบับ เพื่อคัดเลือกฉบับที่สมบูรณ์ไว้วิเคราะห์ต่อไป
2. นำแบบสอบถามตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามมา แจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอข้อมูลในรูปตารางประกอบความเรียง
3. นำแบบสอบถามตอนที่ 2 เกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานโครงการสุขภาพ และความต้องการการนิเทศมาดำเนินการ โดยกำหนดค่าคะแนนตามวิธีการของลิเคิร์ต (Likert) ดังนี้

ระดับปัญหาการสอนสุขศึกษาและความต้องการการนิเทศ

มากที่สุด	ให้คะแนนเป็น	4
มาก	ให้คะแนนเป็น	3
น้อย	ให้คะแนนเป็น	2
น้อยที่สุด	ให้คะแนนเป็น	1

3.1 นำข้อมูลในตอนที่ 2 มาแจกแจงความถี่หาค่ามัธยฐานเลขคณิต ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เป็นรายชื่อ และสรุปรวมในแต่ละด้าน นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง โดยแปลความหมายค่ามัธยฐานเลขคณิตรายชื่อ รายด้านและโดยส่วนรวม ดังนี้

3.50 - 4.00	หมายถึง	มีปัญหาและต้องการมากที่สุด
2.50 - 3.49	หมายถึง	มีปัญหาและต้องการมาก
1.50 - 2.49	หมายถึง	มีปัญหาและต้องการน้อย
1.00 - 1.49	หมายถึง	มีปัญหาและต้องการน้อยที่สุด

4. นำข้อมูลในตอนที่ 3 ซึ่งเป็นคำถามแบบปลายเปิด (Open-ended) มาวิเคราะห์โดยนำคำตอบที่ได้มาเรียงตามลำดับความถี่ แล้วสรุปเป็นความเรียง

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) (สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์, 2526)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[\frac{1 - \sum s_i^2}{\sum s_t^2} \right]$$

เมื่อ α = ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

s_i^2 = ความแปรปรวนของแบบสอบถามแต่ละข้อ

s_t^2 = ความแปรปรวนของคะแนนทั้งฉบับ

n = จำนวนข้อในแบบทดสอบ

2. การวิเคราะห์ข้อมูลและหาค่าสถิติต่าง ๆ คือ การคำนวณหาค่าร้อยละ ค่ามัธยฐานเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผู้วิจัยคำนวณค่าสถิติโดยใช้คอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป SPSSX (Statistical Package for the Social Sciences X) ของสถาบันคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สถิติที่ใช้มีดังนี้

2.1 หาค่าร้อยละในการวิเคราะห์สถานการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถาม

$$\text{ค่าร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนผู้ตอบในข้อนั้น}}{\text{จำนวนผู้ตอบทั้งหมด}} \times 100$$

2.2 หาค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$)

$$\bar{X} = \frac{\sum fx}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ = มัชฌิมเลขคณิต

X = คะแนนที่กำหนดตามสเกลจะเป็น 4, 3, 2, 1

f = จำนวนผู้ตอบแต่ละข้อคำถาม

N = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

2.3 หาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) (สุภาพ วาดเขียน, 2520)

$$SD = \sqrt{\frac{\sum fx^2}{N} - \left(\frac{\sum fx}{N}\right)^2}$$

เมื่อ SD = ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum fx^2$ = ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

$\sum fx$ = ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย